

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor.; pe 1/4 de an 5 cor.; pe 1 lună 2 cor. Nr-ii de Duminică pe an — 4 coroane. — Pentru România și străinătate pe an: 40 franci.

Manuscripte nu se napotază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Serisori nefrancați nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul V.

Număr de Duminică

Nr. 19

316 MAIU.

Ziua de 3/16 Maiu, cea mai sfântă în istoria desvoltării noastre naționale, a trecut în deplină liniște. Dacă n'ar fi foile române, cari să-și aducă aminte de măreția adunării neuitate dela Blaj, ai crede că dela 1848 și până azi am mers tot mai rău în ceea-ce privește însuflețirea... La 1848 s'au adunat pe Câmpul Libertății sect de miț de Români, gata să înfrunte moartea. Acum nu știu dacă s'au găsit o mie măcar cari să-și aducă aminte de vit-jia străbună.

De ce? Să fim oare noi, cei de azi, într'adevăr, mai puțin iubitori de neam? Nu. Căci atunci cum era să ne adunăm la Cluj, în ziua de 7 Maiu 1894, zeci de miț, deși fie-care dintre noi își da seama de primejdia în care intra!

Fapt este însă, că dela procesul Memorandului încoaci însuflețirea a scăzut. Ear pricina nu este numai selbatică prigonire din partea stăpânirii împotriva tuturor bunilor luptători naționali, ci îndeosebi neîncrederea, cearta ce s'a încuibat între fruntași.

Cei, cari la 7 Maiu 1894 mergeau falnic spre Cluj și erau întâmpinați cu flori din partea poporului, când mai ales ar fi trebuit să tindă împreună și să adune în giurul lor poporul, s'au spart în două tabere și în loc ca împreună să lupte împotriva dușmanului firesc al neamului românesc, au deschis foc între frați. Bătrânii, încărungați în lupte, cum se laudau, și tinerii cari ziceau că-s menși să ia ei steagul, s'au năpustit asupra tovarășilor lor de arme și ani de zile căutau isbândă mărind zavistia și ura... Ear în cele din urmă la ce au ajuns? Să se vadă singuri, ca bietul cuc!...

Cine mai ascultă adică azi de Rațiu și Coroianu, cari după țesirea lor din temniță ziceau că ei singuri, după a lor pricepere — dar mai ales după ale lor interese — sunt lăsați de Dumnezeu să conducă nația românească?! Cine mai vorbește de Sibiu acum? Și de când remas-au ei singuri la foile d'acolo, ce ispravă mare au făcut? Unde se mai petrec în Sibiu mișcări și lupte naționale ca pe vremea când frânela erau în mâinile lui Eugen Brote!

Lăsăm ca răspunsul să-l dea cititorii nostri. Tot ei să judece dacă bine au condus cei-ce și azi se socot singurii în drept d'a se numi conducători!

Din parte-ne voim să atragem luarea aminte a bunilor Români asupra unui singur lucru: înaintașii nostri, cei dela 1848, s'au arătat mari nu numai prin vitejia lor de-a sta în fața dușmanilor, ci mai ales că s'au știut înfrâna între sine. Fiecare s'a gândit la binele obșteș, ear nu la ce i-ar veni lui mai bine la socoteală. De aceea un Barțiu de pildă, care a muncit o viață întreagă, a și murit sărac, după-ce a trăit nu în casă cu turnuri, ci în două odațe mici, împodobite nu cu covoare scumpe, ci cu hârtii și cărți din care scos-a atâtă înțelepciune drept moștenire nu copiilor și ginerilor sei, ci întreg neamului românesc.

Ca vrednici să fim deci de cei cari la 1848 ni-au ridicat în vîndul popoarelor, din iobagi necerșiți ce eram, trebuie și noi să ne știm stăpâni între noi, și în tot ce facem, la binele național să ne gândim.

Ajunge-vom atunci earăși, cât de curînd, să serbăm, pretutindent, cu cea mai mare însuflețire, sfânta zi de 3/16 Maiu!

Programul de lucrare al delegațiunilor. În ședința de Marți (15 l. c.) și-a ales și casa magnaților pe membri în delegațiuni, cari, cum se știe, se vor întruni Luni, 20 Maiu, în Viena. În ziua primă la orele 5 după amiază va fi ședința de constituire; (21 l. c.) la 12 din zi delegații vor fi primiți de Majestatea Sa în Hofburg; a treia zi, Mercuri, ministrul comun de externe, contele Goluchow ki își va rosti expozitul asupra a-facerilor străine. Tot în aceeași zi își vor începe lucrările și celelalte comisii și subcomisii. Intre acestea, comisiunea financiară și cea pentru afacerile marinei pot să și termine agendele până la Rusaliile catolice. În cercurile normative se crede, că delegațiile vor ține în 10 Iunie ultima ședință. — Ca president al delegațiunii ungare va fi contele Szápáry Gyula și vice-president Szilágyi Dezső.

Demonstrații croate. Deputatul din dieta croată, Dr. Franck, care la adunarea regnicolară din Budapesta a atacat prin tr'un fulminant discurs pactul ungaro-croat propus de guvern, întorcându-se Marți la Zagreb, a fost primit cu mare însuflețire și demonstrații simpatice de poporul din capitala Croației. La gară a fost întâmpinat de diferite corporațiuni și delegațiuni; s'au rostit discursuri de laudă la adresa lui Franck.

Politia — spun zierele maghiare — și-a făcut „datoria“, prințând pe cășt-va „turburător“, și punându-l la răcoare. — Printr'aceasta cred șovinistii că au dovedit simpatie Croaților?

Revisia dărilor de pământ. Din Zombor se vestește, că ministrul agriculturii, Darányi și ministrul de finanțe Lukács au convocat însoțirile economice să aleagă bărbați de încredere, cari să ajute comisiunea ce va fi însărcinată cu revisuirea catastrală, ce se impune, în vederea unei reforme de impozit, de dare pentru pământ.

Ziarul „Alkotmány“ anunțând această știre, o comentează astfel: „Suntem în preajma alegerilor; și la astfel de ocaziuni guvernele liberale totdeauna vin cu promisiuni, că vor face multe lucruri bune, cari vor satisface vechi dorințe de ale alegătorilor. Dar după vechile obiceiuri, sfîrșindu se alegerile, promisiunile recad în uitare, pentru a fi scoase la iveală tocmai în pragul celorlalte alegeri. Mai e de notat, că vestea din Zombor nu anunță vre-o scădere (împuținare) a impozitului, ci numai o reformă a dărilor de pământ“.

Presa europeană despre întâlnirea regilor Carol și George. „La Liberté“ zice că întrevederea dela Abbazia nu este de loc destinată să înfeodeze Grecia în Tripla alianță. În această întrevedere nu va putea fi vorba de cât de Macedonia, de și succesiunea Sultanilor nu este de loc deschisă până acum.

Ziarul „Nevosti“ din St. Petersburg, publică un important articol asupra întrevederii Regelui României cu Regele Greciei la Abbazia.

„Nevosti“ spune că întrevederea celor doi regi trebuie să aibă alte motive mult mai importante de cât de a face o diverșiune în înțelegerea austro-rusă din 1897. Nu trebuie să uităm că Grecia și România au în Macedonia consăngeni atât prin sânge cât și prin religie. Este dar firesc că cei doi regi să dorească să se înțeleagă personal asupra unei acțiuni comune în cestiunea macedoneană, ceea-ce e un drept strict al lor, cu atât mai mult că propaganda bulgară în Macedonia este foarte prejudiciabilă intereselor grecești, românești și serbești. Cestiunea macedoneană este departe de a-și găsi soluțiunea. Întâlnirea dela Abbazia poate însă procura un prilej pentru o înțelegere generală a tuturor puterilor în această cestiune. În tot cazul, ar fi nedrept să atribuim acestei întâlniri semnificarea pe care presa austriacă se silește să i-o dea.

In memoria lui I. C. Brătianu.

Vineri, 4 Maiu, se împlinesc zece ani dela moartea lui Ioan C. Brătianu.

Pelerinajul ce se face, în fie-care an, cu ocazia acestei aniversări, la mormântul născutului român, va avea loc Duminică, 6 Maiu.

Caș verzi pe pereți.

Așa zice Românul, când vrea să descrie pe omul care și face închipuirii, chiar din senin și se alarmează de primejdit, cari nu există.

În presa maghiară ni-se dă des privilegiul să ridem de spaima ce-și fac scriitorii de pe la aceste ziare. Ei ved într'una caș verzi pe pereți! De pildă: la 9 Maiu n., când Românii au avut o petrecere nevinovată în Cluj, presa maghiară a scris că e vorba de o conspirație. Ba în ziua petrecerii mersese vestea, că a fost o săngerioasă încetierare între Români și Unguri, deși în adevăr toată primejdia ai fost, că aranjatorii petrecerii și a concertului și-au pus cocardă tricoloră la piept.

Atâta.

Acum altă primejdie. „Egyetértés“ strigă, că daco-românii — e vorba de tinerimea universitară — vor să dea o lovitură maghiarismului printr'o rebeliune ce se prepară la Graz, unde vor inaugura o cruce pe mormântul unui Român mort în floarea vârstei.

La mormântul lui G. Candrea tinerimea ridică o cruce; se vor aduna studenții de pe la Viena și poate și din alte orașe din străinătate.

Într'un act de pietate, cei din presa ungurească ved primejdie pentru statul ungar! Lucru hotărît: oamenii aceștia sunt ori proști, ori nebuni. Ori poate și una și alta.

În același timp, când „Egyetértés“ atrage luarea aminte asupra acestei

„uneltiri valache“, mai cearcă să arunce și rușine asupra celor de a căror umbră se tem. Scrie că G. Candrea a fugit din Timișoara, dela „Dreptatea“, de frica procurorului ungureș și a murit în străinătate, în cea mai mare miserie.

Neadevăr sfruntat. Candrea s'a dus din Timișoara, pentru-că ce era să mai stea el să redacteze o foaie osândită deja să peară, alătura cu Pavel Rotariu?! Și a murit nu în miserie, ci da, a murit aproape în chip tragic: Ca profesor în București, se dusesse să petreacă la Graz, în vacanța Paștilor. A făcut acolo o excursiune, a rîcit, și el muntele, de om, a murit în trei zile, în vîrstă de abia 35 ani.

Neruşinații de Schreibi-Moritzzi socot că nu-și îndeplinesc bine datoria, dacă nu scriu minciuni și nu întinează tot ce Românilor le este scump!

Întâlnirea regilor Carol și George.

Abbazia, 18 Maiu.

Timpul cel mai frumos favorizează întâlnirea celor doi regi. Vîntul de nord, care sufla ieri destul de tare, a încetat cu desăvîrșire; marea, destul de agitată ieri, este astăzi absolut calmă și are aspectul unei oglinzi nesfîrșite.

La nouă și jumătate ore dimineața, regele George, în haine civile, s'a coborît pe uscat, însoțit de un domn al suitei Sale, și s'a îndreptat direct spre vila Angiolina, trecînd pe promenada încă puțin populată. Pe ter sa vilei Angiolina Majestățile Lor române așteptau pe oaspele Lor. Regele Carol Se îndreptă pe scară spre întâmpinarea regelui George și îl salută într'un mod foarte cordial. Regele George Se duse apoi să salute pe Regina Elisabeta și li sărură mîna; Regina răspunde cu cordialitate la aceste salutări. Regina Elisabeta, Regele Carol și Regele George rămaseră un timp oare-care pe terasă într'o vie conversațiune, bucurîndu-se de o vedere splendidă a mării liniștite. Apoi, cei doi Regi părăsiră terasă, luînd un cordial rămas bun dela Regina și au făcut o preumblare pe jos.

Regele Carol și Regele George, singuri fără nici un anturij au trecut prin parc și s'au îndreptat spre promenada care poartă numele Regelui Carol și care e una din cele mai frumoase ale Abbaziei; această promenadă duce spre munți, de unde se desfășură o panoramă măreață.

La orele 2 după amiază, un aghiotant al Regelui Greciei s'a urcat într'un vaporăș și a acostat pe țermul Abbaziei. El s'a dus la vila Angiolina, ocupată de Majestățile Lor Regele și Regina României. Puțin după aceea, Regele Carol, urmat de aghiotantul Regelui Greciei și de maiorul Grașoski, a părăsit vila, s'a imbarcat pe un vaporăș și s'a dus pe bordul cuirasatului Psară. În momentul când vaporășul, care ducea pe Regele României, aborda cuirasatul grecesc, acesta a tras 21 tunuri. Cel 96 mateloși așezați pe puntea vasului au izbucnit în urale puternice și muzica a intonat imnul regal român.

Cel două Suverani S'au îmbrățișat în mod cordial de două ori și și-au prezentat reciproc suitele Lor. Au trecut apoi în revistă echipagiul cuirasatului, având în frunte pe ofițeri; apoi cel două Regi S'au retras în salonul vasului, unde S'au întreținut în modul cel mai cordial.

Visita Regelui Carol pe cuirasatul „Psara” a durat o oră. În momentul când Regele României, însoțit până la scară de Regele Greciei, părăsind cuirasatul, s'au tras alte 21 tunuri, muzica a intonat din nou imnul regal român și matelotii au izbucnit în strigăte entusiaste.

Regele Carol S'a înapoiat la țerm pe un vaporas. După ce a acostat, Regele, urmat de aghiotantul Regelui Greciei, de colonelul Priboianu și de maiorul Grașoski, S'e întors pe jos la vila Angiolina, în mijlocul aclamațiilor calduroase ale unei mari mulțimi adunată dealungul țărmului în tot timpul vizitei regale și care saluta cu respect și simpatie pe Suveranul român.

Visita Regelui Carol pe bordul cuirasatului „Psara” a prezentat un spectacol mareț, favorizat de un timp splendid. Majestatea naturii, frumusețea decorațiunii, bucuriile tunurilor în timpul vizitei salutând pe Regele României și cari au răsunat în munții vecini ea șgomotul tunetului, marea tot destul de agitată, toate acestea au format un spectacol pe atât de pitoresc, pe cât de imponent.

Cuirasatul Psara, unul din cele mai frumoase și mai repezi vase grecești, stă ancorat spre zid și face obiectul unei vii atențiuni a publicului, care continuă a umple în masse compacte tot malul mării.

Spre orele 4 după amiază, Arhiducele Iosif, însoțit de un aghiotant, a sosit cu trăsura din Fiume spre a visita pe Regele George. O șalupă grecească a pornit spre întâmpinarea sa și l'a condus pe bordul lui „Psara”, unde Alteța Sa a fost salutată cu 21 tunuri și cu imnul austro-ungar. Cuirasatul a arborat îndată pavilionul austro-ungar.

Episcopul Szabó demascat.

Gherla, 15 Maiu 1901.

Onorată Redacțiune!

Cunoscute sunt tuturor prigonirile, cari pe tot terenul au fost puse la cale, în contra părintelui Lucaciu, sau mai bine zis, în contra cauzei sfinte a neamului nostru. Pe de o parte guvernul, pe alta de Episcopul, și ca coroană a tuturor, chiar acela, care ar fi trebuit să-l apere în contra acestor dușmani, s'a pus prin consensul său, ca prin organul său să-l nimicească. Acest rol rușinos acum ar vrè domni să-l pună în căruța „Trib. Poporului”!

Păr. Lucaciu a rămas neclătit în principiile sale, are documentul cel mai vedit: că guvernul țării și acum comite cele mai tiranice și volnice lucruri, bine că mascat și ascuns, la spatele Episcopului.

Cine nu știe, cum la cererea Episcopului, guvernul a dispus, ca sărbările dela Șişești, sărbări curat religioase, să fie împedecate prin forța brachială!

Căți peregrini evlavioși au fost întorși din capătul satului! Aceste lucruri toate s'a desbătut, și în merit sentența dela forul competent a-bisericiei noastre gr.-cat. s'a adus. După mai mulți ani de prigonire ni-s'a părut că capăt se va pune, și Episcopul Szabó, care pretinde dela clerul său să fie supus în toate, chiar și în acelea ce legilor și demnității preoțești sunt contrare; se va supune deciziunilor forurilor competente, deciziuni, cari reprobă procedura Episcopului Szabó și sărbările dela Șişești le încuviințează și le aprobă. Nu se mai poate amana. Szabó trebuie să dea față cu acei cari procedura lui o

osândiseră și au aprobat acțiunea păr. Lucaciu. Dar' cum să facă? A se da el pe față? Acest lucru 'i-a fost prea greu, ci Dumnealui s'a făcut că nu știe nimica, s'a pus de către pădure, făcând ca și cum pe nedreptul l-ar acusa cu o vină, ce el nu a comis.

Eată circularul dat cu nrul 8158/1900:

Mult. On. în Christos Frate!

În nex cu ordinațiunea de dto 3 Iulie a. c. nr. 5858, referitor la peregrinajele ce se încearcă a se ține la biserică din Șişești, se atrage atențiunea Frăției Tale la următoarele:

În diverse moduri și rinduri s'a lătit, s'a și publicat prin ziare vestea despre dispozițiunile ce s'ar fi făcut pentru oprirea și împiedecarea acelor peregrinaje, dându-se atare aspect lucrului, ca și când peregrinajele în sine luate, cultul divin și funcțiunile sacre ar fi împedecate și oprite. Făția de aceste căințe și învinuiri se observază că: despre împiedecarea și respective oprirea acelorora nu poate fi vorba, ci e vorba despre oprirea și împiedecarea abuzului peregrinării din Șişești, și din această cauză s'a emanat și susținut dispozițiunile în sensul căroră nu permis confluaul credincioșilor din parochiile esterne la Șişești. Aceea este lucru cunoscut, că autoritatea bisericăască nu peregrinările în sine, ci abuzurile, cari uneori obvin, le oprește. Drept aceea se conrede Frăției Tale, ca în mod corespunzător să luminezi în privința aceea s'a pe preoți și pe credincioșii din tractul Frăției Tale.

Din ședința consistorială ținută în Gherla, la 15 Sept. 1900.

Ioan, Episcop.

Acest circular a surprins pe toți, fiindcă preoților le era destul să deschidă arhivul și să cetească opreliștile emanate dela Szabó, în cari clar se vede, că sărbările sunt oprite, și nu abuzurile numai; cu toții știm, că nu numai străinii, ci chiar parochienii au fost opriti de a intra în biserică lor proprie și a se ruga lui Dumnezeu! De a receti actele precedente acestui act și de a vedè că acest circular e în contradicțiune cu cele precedente, Episcopul Szabó se excuzează, căci Dinsul prin circularul său Nr. 953 ne spune clar, că: el a împiedecat sărbătoria din Șişești.

Mult. On. în Chr. Frate!

Afiându-se de bine a se susține și reținoi, prin aceste se susțin și renouesc ordinațiunile consistoriale dto 27 August, 1895, Nr. 5789; și de dto 11 August, 1896 Nr. 6379; și de d-to 30 Iunie 1900, Nr. 5748, prin cari s'au notificat ca l'a biserică din Șişești peregrinațiunile și respective așa sise iebihue nu se pot ține etc.

Eată persecuțiunea care la un Domițian, la un Iulian Apostat s'ar mai fi căsūt, dar este rușinea episcopilor, a preoților! Un Episcop să persecute pe un preot? Pe un popor credincios să-l oprească de a se ruga lui Dumnezeu? Este un lucru neprițit! N'am putè crede de n'am fi vèzut cu ochii batjocorirea locului sfânt!

Un Episcop care pretinde ca preoții săi să 'i-se supună și atunci când face lucruri în contra spiritului bisericiei, și ca șef ierarhic; desconsideră și își bate joc de decisiunile mai marelui său care permite, încuviințează, aprobă sărbările din Șişești, și credincioșilor le recomandă ca bune și sfinte! Anarchie completă în biserică lui Christos! Si cine se bucură? Aceia cari sunt inamicii neamului și credinței noastre!

Dacă aici ar fi un lucru personal, am tăcè; dar aici e amenințată credința morală a poporului nostru credincios. Vine poporul înșetat la sf. bise-

rică ca să aște mângăere sufletească, ușurare în necazurile sale, și vine un episcop de-l oprește prin sulțițele gendarmilor a intra în biserică!

Am fost în rezervă, dar acumă suntem siliți a eși din public.

Ne-au scuipat și n'am răspuns, Ne-au bătut și ne-am ascuns.

Am crezut în soartă.

Acumă e destul! Stărilor anormale capăt trebuie să se pună! Cei chemați trebuie să facă dreptate și să iasă din rezervă, altminteră și ei s'ar face complici fărădelegilor acestor oameni infernali, căci prin tăcerea lor ar păre că aprobă procedura această anticanonică și anticreștină.

E de sfârșit odată. Scandalul e imens! Cum se poate a propovèdul iubirea frățească, iubirea față de biserică, când nu vedem bunele exemple ale acestor virtuți în episcopul Szabó, capul clerului! Nici la biserică nu ne lasă!

Interesele credincioșilor și ale bisericiei noastre cer, ca acestor stări anormale capăt să se pună! Ni-e atacată conștiința, ni-e umilită biserică, și noi să fim tot numai spectatori indiferenți?

Corresp.

Din Dietă.

— Ședința dela 14 l. c. —

Intrată în desbaterea specială asupra proiectului, despre revisuirea legi de incompatibilitate, Dieta ungară, în ședința de Mercuri (15 l. c.) a ajuns până la unul din paragrafi mai delicăți ai proiectului la §-ul 5. Mai întâiu discuția s'a mai urmat puțin la paragraf 4, unde kosuthistul Barabás Béla a propus, ca să nu poată fi ales deputat nici un fel de funcționar stabilit dela municipi. Tot asemenea a propus modificări și deputatul Benyovszky, majoritatea însă a respins propunerile și a primit paragraful nemodificat.

La paragraful 5 referentul Rohonyi propune și camera primește, ca paragraful să se desbată din punct în punct.

Primul orator a fost deputatul Justh Gyula, care numește acest paragraf de cel mai important în proiect, nu e împăcat însă cu unele excepții dintr'insul și de aceea pretinde ștergerea lor. — Ministrul-president Szell însă se opune și explică necesitatea acelorora, ear după o polemică mai lungă a prim-ministrului cu deputații: Polonyi, Rakowszky, Buzath, primul punct al paragrafului 5 a fost primit nemodificat, și după asta „părinții” patriei au trecut la altă temă: O interpeleție a deputatului Zmeszkál la adresa ministrului de finanțe și a primului ministru în cauza deputatului liberal Dégen Gusztav, care printr'o scrisoare cătră un alegător al său denunță pe „radicali” ca pricinași în cauza dreptului de crismărit pentru comuna alegătorului din vorbă.

Interpelantul e mulțumit cu răspunsul primului-ministru și ședința se închide.

Din străinătate.

Crisă ministerială în Serbia. A făcut senzație în lumea politică faptul că pe neașteptate regele Alexandru a concediat pe doi din cei mai de încredere ministri ai săi.

În dosul acestui act politic se ascund niște lucruri picante, cari au ajuns la cunoștința presei și cari pun nu tocmai în frumoașă lumină morală elitei sociale din Belgrad.

Colonelul Vasici, ministru de răboiu, avea o căscioară lângă Tipografia statului, pe care statul a vrut s'o răscumpere pen-

tru serviciul său. Dar nu era dispus să o plătească cu 20.000 fr.; venind înse la guvern, luând portofoliul cultelor Paul Marinovici, un prieten al lui Vasici, căscioara a fost cumpărată de stat cu 80.000 franci.

Pe când se făcea această tocmeală, s'a pornit un episod amoroș. Adică, nevasta frumoasă alui Vasici a primit bucuros curtea lui Marinovici. Intimitatea devenea din zi în zi mai mare, cu atât mai vartos, cu cât Vasici închidea ochii, pentru-că și el arangease un apartament elegant unei femei oare-care. Ce e mai mult, ministrul de răboiu se încurcase așa rău cu dragostea, încât a făcut pe socoteala statului legătură telefonică între minister și locuința acelei femei. Vasici a fost tradat nevestei sale, care într'un rind a și ascultat la telefon declarațiunile ce făcea soțul său amantului. Scandalul domiciliar ce a urmat după acestea, a hotărât pe amândoi soții să se gândească la răsbunare.

A doua zi întorcându-se acasă dela slujbă Vasici își găsește trăsura pe stradă și întrebă pe vizitiu de unde vine. Vizitiul îi spune că a dus pe doamna la Marinovici. El atunci pleacă imediat la colegul său ministrul de instrucție, pe care îl găsește în tandreț cu doamna Vasici. Nu s'au luat la bătae, deși Vasici era încins cu sabie, dar' așa tărăboi au făcut, de s'a adunat lumea de pe stradă la scandal.

Știrea acestui incident a ajuns la urechile regelui Alexandru, care convocând consiliul de ministri, a absolvat de serviciu pe ministri Vasici și Marinovici.

Prin concedierea lui Marinovici a devenit problematică menținerea fuziunii partidelor radical și progresist; și în legătură cu aceasta, e de crezut, că zilele actualului guvern sunt numărate.

Marinovici a plecat în străinătate.

ULTIME ȘTIRI.

Conflictul turco-european.

Berlin 16 Maiu. „Lokalanzeiger” primește din Constantinopol știrea, că în urma măsurilor luate de Poartă ca să fie desfăcute de poliția turcească toate colectele și scrisorile ce vin din străinătate prin poștele diferitelor state, în vederea controlării acțiunii junilor turei contra stăpânirii turcești — ambasadorul francez a făcut guvernului său propunerea de a se face o demonstrație navală în fața Constantinopolului, pentru a sili Poartă să retragă ordinațiunea vătămătoare pentru interesele puterilor. Propunerea ministrului francez a venit și în desbaterea reprezentanților puterilor din Constantinopol. Se crede că în zilele acestea puterile vor adresa Porții un ultimatum.

Londra, 16 Maiu. Acțiunea strategică a Englezilor în Transvaal n'a fost norocită nici în luna aceasta, în tocmă după-cum din Ianuarie și până acum nu s'a ajuns la nici un rezultat. În prima săptămână a lunii Maiu pierderile engleze au fost următoarele: 159 morți, 96 răniți și 18 dispăruți; cu totul 273 oameni. Către aceștia este a se mai adăuga suma de 400 bolnavi în spitale, așa că într'o săptămână sunt pierderi de 673 soldați.

Cât despre cele 18 batalioane yeomanry trimiși acasă, ei d'asemenea nu mai pot fi folosiți în luptă. Au mai fost trimiși acasă încă o seamă de bolnavi, așa că în luna Maiu Kitchener are cu 3333 soldați mai puțin ca înainte.

Bruzella, 16 Maiu. Se asigură, că soția lui Botha vine în Olanda, aducând cu sine o epistolă, în care Kitchener imbie pace lui Krüger, promițând multe favoruri Burilor, dacă vor depune armele.

„Asociațiunea națională din Arad“

lansează următorul apel, asupra căruia atragem deosebita luare aminte a cetitorilor noștri:

Mult stimat Domnule!

Cea mai veche asociațiune culturală română din patria noastră este „Asociațiunea națională din Arad pentru cultura poporului român“.

Intemeiată la anul 1862, drept țintă și a pus spriginirea și dezvoltarea culturii și literaturii românești, pentru înălțarea și întărirea neamului nostru. În cursul existenței sale, supusă fluctuațiilor vremilor, a avut momente de înălțare, cum și de cădere; ear' astăzi „Asociațiunea națională din Arad pentru cultura poporului român“, părăsind de misiunea mare ce li revine în timpul modern și în împregiurările de astăzi, a pornit pe calea unei acțiuni de concentrare de forțe și de muncă pentru a-și apropia idealul.

„Asociațiunea națională din Arad pentru cultura poporului român“ a inaugurat monumentală lucrare a monografiilor comunelor din părțile acestea, din aceste părți, care formează hotarul apusean al elementului românesc, pentru a lăsa posterității monumentum aere perennius.

„Asociațiunea națională din Arad pentru cultura poporului român“ a luat sub scutul său corpul meseriașilor români, prin a cărui cultivare și educare se va forma și fortifica o sănătoasă clasă mijlocie română; în același timp stipendii și ajutoare se împartășesc între ucenicii meseriași, pentru a ajuta și încuraja pe fiii poporului nostru la acest fel de muncă.

„Asociațiunea națională din Arad pentru cultura poporului român“ contemplează concentrarea elementelor culte în jurul său, ca astfel întreagă viața socială-culturală din aceste părți să se gâsească centrul, aci să se grupeze forțele reale, elementele de progres.

Pentru ajungerea țintei sale mărețe, pentru a pute împlini rolul ce li se cuvine, pentru a-și justifica existența, asigurată prin decret Prelat, „Asociațiunea națională din Arad pentru cultura poporului român“, are trebuință de spriginul publicului nostru, pentru care a fost creată, pe care vrea să-l servească, prin care și întru care trebuie să existe.

De aceea facem apel la sentimentul tuturor acelor, care își iubesc neamul și țin la a lui înălțare, să nu întârzie de a-și da obolul pentru „Asociațiunea națională din Arad pentru cultura poporului român“, căci numai astfel ea își va pute îndeplini misiunea, având mijloace materiale, baza, pe care să fie înălțat monumental, templul culturii și educațiunii naționale a poporului nostru din aceste părți.

În convingerea, că apelul nostru va găsi răspuns în inima d-voastră, mult stimat Domnule, stăteți rugat a face să circule lista alăturată pentru înscriere de membri, ear' taxele încasate împreună cu listele veți binevol a le trimite dlui Sava Baicu, casier al „Asociațiunii“, la banca „Victoria“ în Arad.

Noii membri vor pute participa la adunarea generală din anul acesta a „Asociațiunii naționale în Arad pentru cultura poporului român“, a cărei dată se va anunța prealabil prin ziare.

Arad, Maiu 1901.

Petru Truța,
director.

S. Secula,
secretar

Categoriile de membri sunt, conform descrierilor din Statute, următoarele:

§. 4. Membri ordinari ai societății pot fi toți acei cetățeni din ambele state ale Majestății Sale, care au vîrstă deplină, doresc cultura poporului român, au purtare morală nepătată, și spre înaintarea scopurilor societății sau vor oferi pe trei ani o

sumă anuală cel puțin de 2 fl. v. a. (4 coroane) sau dăruiesc un capital de 40 fl. v. a. (80 cor.), care va forma averea fundațională a asociațiunii.
„Afară de aceștia pot fi aleși de membri ajutători toate acele persoane, care ori în ce mod contribuiesc spre înaintarea scopurilor asociațiunii, dacă posed calitățile morale ale membrilor ordinari“.

„Persoane din străinătate pot fi alese numai ca membri onorari, și spre validitatea acestei alegeri e de lipsă aprobarea ministrului reg. ung. de interne“.

Dela Sinodul Aradan.

Raportul Senatului bisericesc.

(Urmare și fine).

III. Partea formală.

Activitatea Consistorului în partea formală avem onoare a o prezenta în următoarele:

Dintre esibitele intrate la Consistoriu, acestui senat s'au împărțit 3841, cără care adaugându-se esibitele restante din 1899 cu 61, au fost de tot 3902, dintre care în cursul anului 1900 s'au rezolvit în ședință și afară de ședință. 3593 s'au petrecut ca restanță pe 1901. 309 de tot 3902

IV. Fluctuațiunea în clerul parochial.

Fluctuațiunea în clerul parochial a fost:

1.) au reposat 13 s'au strămutat 2 de tot 15

2.) Chirotoniri. Dintre teologi absoluți aleși în cale constituțională s'au chirotonit 6, toți cu calificatiune regulată.

3.) Parochii deplinite și vacante. Parochii vacante la finea anului 1899 au fost de tot 24 prin moarte și strămutare, prin organizare și dismembrare au devenit vacante 23 de tot 47

s'au îndeplinit în cursul anului 1900 14, au rămas vacante 33 de tot 47

V. Statul personal al clerului cu finea anului 1900 comparativne cu anul 1899.

a) în centru 1900 1899
1.) la curtea episcopoescă 5 4
2.) la institutele centrale de învățământ 3 3
3.) la mănăstire 4 5
12 12

b) în afară în 1900. 1900 1899

4.) în clerul parochial și anume
a.) protopresbiteri 11
b.) adm. protopresbiterali 1
c.) parochii 173
d.) adm. parochiali 180
e.) capelanii 24
f.) diaconi 2
de tot 391 393

5.) la miliție aplicați stabil 2 2
6.) în diverse alte funcțiuni — —
7.) în retragere fără funcțiuni 1 2

Deci numărul total al clerului este 406 409

Intre personalul dela 1—7 se află

a) episcop 1
b) archimandrit 1
c) protosincol 1
d) ieromonarhi 3
e) ierodiaconi și diaconi 3
f) celibi 1
g) văduvi 112.

Aici va fi locul să amintim, că deși am satisfăcut concludsului Veneratului Sinod Nr. 39, dar numărul administratorilor abia s'a redus până acum cu 20 și experiența ne-a convins, că pentru reducerea numărului administratorilor nu este suficient dreptul facultativ, ci este de trebuință a li-se impune prin concluds procurarea investiturii.

VI. Fluctuațiunea populațiunii în 1900 în comparațiune cu 1899.

1900 1899
1. Protopopiate deplinite 9 10 vacante 2 1

2. comune bisericești matre 810 810

filii 114 107

3. Parochii sistematizate 393 392

4. „ reduse dela 1895 — —

5. Biserici 337 338

6. Numărul caselor 67590 67186

7. Numărul familiilor

(părechii căsătorite 78673 78586

8. Numărul părechilor

cununate 2885 2799

Intre acestea căsătorii

mixte 69 48

9. Au rămas numai cu contractul civil 65 70

10. Conviețuiri nelegiuite 7177 7076

11. Numărul născuților

bărbați 7416

femei 7334

de tot 14750 15098

Intre aceștia din pat

nelegiuit 2612 2469

12. Numărul repositaților

bărbați 6001

femei 5910

de tot 11911 11619

Intre aceștia de moarte

silită și anume ucisă 24 22

sinucisă 9 10

nerorocită 60 55

de tot 93 87

13. Trecceri dela alte biserici la ortodoxie 59 151

14. dela ortodoxie la

alte biserici 357 245

O parte a credincioșilor

din Munariu au trecut la serbi.

15. Numărul sufletelor

bărbați 191 141

femei 186.304

de tot 377.445 374.875

VII. Fluctuațiunea populațiunii în periodul 1891—1900.

Înceiându-se un period de 10 ani de când necesitatea ne-a îndemnat să introducem formulare nouă de conscripții în parochii și în consonanță cu acelea și formulare nouă pentru subșternerea datelor despre miscametul populațiunii și ținînd a fi de interes pentru acum și viitor cunoașterea fluctuațiunii de pe cei din urmă zece ani, ne luăm voie a prezenta sumarul statistic de pe acest period în următoarele:

1. Numărul populațiunii la finea anului 1900 este de 377.445

la „ „ 1890 a fost 349.546

Deci creșcămēt de suflete e 27.899

Luat acest creșcămēt de după ani, el presintă pe baza datelor următorul rezultat.

La 31 Decembrie 1890, numărul sufletelor a fost 349.546, ear în anii următori au fost precum urmează:

în 1891	352.841	+ 3335	—
„ 1892	352.055	—	826
„ 1893	355.785	3230	—
„ 1894	358.362	3077	—
„ 1895	361.607	3245	—
„ 1896	370.368	8761	—
„ 1897	372.301	1935	—
„ 1898	370.945	—	1816
„ 1899	374.375	3390	—
„ 1900	377.445	3070	—
Suma	300.41	2142	

Deci din creșcămētul de 30.041 subștrăgînd scăzămētul cu 2142 avem creșcămētul curat de 27899

Scăzămētul anului 1892 și 1898 este urmarea naturală a împregiurării, că în acești ani casurile de moarte au fost mai mari decăt nașterile, astfel:

în 1892 s'au născut 15.341

„ „ au răposat 16.304

în 1898 s'au născut 12.696

„ „ au răposat 13.761

Creșcămētul neproporționat al anului 1896 provine de acolo, că în acest an s'au încorporat la noi parochiile.

Fenlac cu suflete 1780

Sân-Nicolau-mare 2843

Sarafola 2045

Dar tot în acel an s'au rupt a tarile ierarhiei române Sărbii din tor cu suflete 257.

Baza creșcămētului și scăzămēt în acest period de 10 ani se învederează următoarele cifre:

I.
a) s'au născut de tot 152.722
b) au imigrat (au venit la noi) 24.547
c) au trecut la noi dela alte biserici 1611
de tot 178.880

II.
a) au reposat în acest period 130.925
b) au emigrat (s'au mutat în alte comune) 17.210
c) au trecut la alte biserici 2.846
de tot 150.981
căci subștrăgînd scăzămētul din creșcămēt, rezultă cifra creșcămētului de mai sus cu 27.899.

VIII Personalul didactic dela institutul teologic se compune:

a) director din cler 1
b) profesori ordinari din cler 1
c) profesori „ mireni „ 2
d) un profesor subat. din cler 1
e) cantor mirean 1

IX. Teologi absoluți și frecvențați.

La începutul anului 1900/901 au fost

a) absoluți 22

b) frecvențați 55, cari din urmă

se grupează după cursuri astfel:

în cursul I 23

„ „ II 19

„ „ III 13 de tot 55

ear în privința pregătirilor sunt:

absoluți frecvențați

a) cu pregătire sup. 1 —

b) cu 8 clase și mat. 5 12

c) cu 8 și 7 clase 3 5

d) cu 6 și 5 clase gimn. ori civile 10 27

e) cu mai puțină pregătire 8 11

22 55

Dacă considerăm, că de un timp încoace mortalitatea la preoțime e mai mare decăt numărul teologilor absolvenți, deosebi

că în cursul celor din urmă 10 ani au răposat 111 preoți, ceea-ce în calcul mediu corespunde la cifra de 11 pe an; dacă considerăm, că teologii absoluți sunt parte la Consistor și Seminar, parte învățători provisor și definitiv, parte trimiși cu stipendii și numai cinci înși sunt la parochii; și dacă numărul celor absoluți peste tot luat se pune în comparație cu numărul parochiilor vacante și dacă toți s'ar aplica la parochii, tot mai rămân vacante 11, adică 0 1/2 din parochiile vacante.

Aceștia ne-am ținut îndatorati a li pune în vedere veneratului Sinod și din motivul, că din partea măritului Congres tem avisați a stăru pentru ridicarea a fcațiunii clerului prin aplicarea aștel. de reducere a parochiilor și deș de dorit ridicarea calificăciilor ducerea parochiilor numai carl casur se mai poate spera, înțele bisericii nu o mai po. tră regularea dotației, avînd de deplinita multor parochii până acum administrate provisor prin preoții învecinați, avem trebuință de mai mulți candidați pentru posturile preoțești.

X. Cause matrimoniale și disciplinare.

1. Procese matrimoniale în cursul anului au fost 5, toate terminate cu aprobarea sentinței forului prim.

2. Procese disciplinare au rămas în curgere din 1899 de tot 12 în anul 1900 s'au ivit 61 de tot 73

din care s'au terminat 32 și în curgere au rămas 41, cari în curent vor forma obiectul deosebitel acțiunii din partea Consistorului.

XI. Activitatea preoțimii și a organelor din parochii.

Pentru ca afacerile din parochii să iasă un mers cât mai regulat și pentru ca rezultatele să satisfacă întru toate trebuințele și așteptările bisericii, Consistorul amăsura experiențelor făcute, în consonanță și cu concluderile Venerabilului Sinod nr. 41/6 din 1900, au emis sub nr. 9146 un circular, prin care se impune concernenților protopopii a controla activitatea tuturor organelor din parochii și a îngriji, ca cercelările, normativele și regulamentele existente să se execute cu acuratețe și rigoare.

Preoțimea parochială a fost în special vizată prin pastorală de sub nr. 9145, ca să fie pildă bună credincioșilor cu cuvântul cu fapta.

Rezultatele acestor dispozițiuni se vor observa în viitorul apropiat; în tot însă rezultatele sperate sunt condiționate de zelul, interesarea și energia concernenților protopopi, ca organe ale Consistorului din fața locului.

XII. Biserici edificate, renovate și sfințite.

1. Edificii noue. În cursul anului trecut s'a terminat edificarea bisericii din Ciuciu, Banești, Chebeș, Sarafola și Sânt-Nicolaul-mare, care s'au și sfințit prin concernenții protopopi.

2. S'a renovat și sfințit biserica din Covasniș, Șepreuș, Secaș (Halmagiu), Secaș (Belinț), Budești, Batania, Janova și lucrările de înfrumusețare ale bisericii din Secușiu.

3. S'a început edificarea bisericii din Vasoia și Tergoviște, care aici, în urma unei nenorociri armate din greșala întreprinzătorului edificării, lucrările s'au sistat pe un timp anumit.

XIII. Matriculele bisericilor.

Biserica noastră, corăspunzător trebuințelor sale și în consonanță cu concluderile sale și în consonanță și cu concluderile mării Congres nr. 85/895, a continuat și continuă a-și conduce matriculele sale și după introducerea registrelor civile și competența conducerii lor formează și acum, ca și mai înainte, obiect de control din partea concernenților protopopi ca și organe ale Consistorului.

După-ce însă prin introducerea registrelor civile a încetat acea dispozițiune a legii regnicolare, introdusă la 1827, după care conducătorii oficiilor parohiale erau îndatorăți a subțerne la fișa necrului an

pentru arhivul comitatului și respective al magistratului duplicatul, sau așa numitele pari matriculare, și după-ce în cazurile de nenorociri ce pot obveni la bisericile și oficiile parohiale, unde se conservă matriculele, numai așa s'ar pute asigura în viitor procurarea matriculei nimitate prin eventualele nenorociri, dacă duplicatul s'ar conserva la oficiile protopopești sau la Consistor în loc sigur.

Punem această afacere în vederea venerabilului Sinod, ca să binevoiască a se ocupa de ea, și a ne da înviațiunii pentru procedare cu atât mai virtos, cu cât nu putem lua răspunderea pentru eventualele pierderi ale matriculelor bisericilor și nu ne putem angaja la noul aranjament încercat cu spese, fără votul venerabilului Sinod.

XIV. Propuneri.

În considerarea, că agendele se înmulțesc an de an astfel, că un referent, pe lângă toată diligența, energia și cunoștința de cauză, nu le poate prevedea în mod destul de prompt; în considerarea, că multele nemulțumiri ce se ivesc icî-colea, reclamă exercitarea unei controale mai amănunțite și aplicarea unei discipline neamănate; în considerarea că cauzele disciplinare se amână tocmai din lipsa unei persoane, care să îndeplinească cercetările în cazurile obveniente: ne luăm voia a propune și a ruga Venerabilul Sinod, să binevoiască a se ocupa de ideea sporirii puterii de muncă la acest senat.

Iosif Goldiș,
episcop.

In preajma examenelor.

Plugarul cu mare dor așteaptă secerișul, ca să vadă întru cât i-s'a răsplătit munca de peste an. Și văzând el, că munca nu i-a fost zădarnică, Dumnezeu a fost milostiv față de el și l'a răsplătit după cum a muncit: mulțumește celui de sus pentru ajutor, năsuindu-se pe viitor la o muncă tot mai intensivă.

Văzând aceasta vecinul său, că acesta muncind merge înainte, ear el, — care din cauza necunoștinței sau a muncii prea slabe n'a putut obți-

ne așa seceriș, ca vecinul său, și care a început a despera, a nu mai avea speranțe în viitor; văzând pe acesta cum merge înainte, se opinește și el, și astfel se naște între el și vecinul său o întrecere, o emulație oare-care. Ear ivindu-se simțul acesta, e cel mai bun semn pentru prosperarea și înaintarea unui individ și respective a unui popor.

Precum e aceasta la plugari, care e temeliea unui stat, tot astfel e la toate păturile societății. Și precum e lucru știut, că simțul de emulare se stărnește într'un individ numai atunci, când munca lui e apreciată și răsplătită după merit, tot astfel se poate susține, că se descurăiază, își pierde voia de lucru acel individ, a cărui muncă e judecată superficial, după exterior și nu e apreciată după merit. Deci e de lipsă, ca, dacă e a se judeca munca cuiva, aceea să se facă de oameni specialiști, de oameni cari sau mâncat cu ea (cum ar zice țeranul), cu un cuvânt, de oameni probați în fachul respectiv.

Stând lucrul astfel, să trecem la fachul instrucțiunii sau la chemarea de a instrua, care e una dintre cele mai grele, întru cât nu se poate sta-veri o regulă, dat fiind de a se perfecționa în continuu, și fiindcă omul trebuie să țină seamă de foarte multe împrejurări. Căci nicăiri în lume, la nici un fel de ocupațiune nu se cere atâta paciență, atâta trudă, abnegare și jertfe ca la chemarea aceasta. Și, ca să poată fi apreciată în merit, omul specialist trebuie să consulte și să țină seamă de mulți factori esterni și interni, cari influențează asupra mersului instrucțiunii; ear' aceasta nimeni altul nu o poate face așa de bine, ca un învățător.

P. S. Sa, când a pus în practică emiterea de comisari consistoriali pe la examene, a intenționat un scop foarte salutar, pentru-că prin aceasta se dă învățătorilor un impuls la o muncă mai serioasă, ca cu atât mai bine să poată presta examenul final,

stărnind prin aceasta între învățători simțul de emulare.

Știm, că la instrucțiune se urmăresc două scopuri: formal și material. Și nu sînt rari școalele acelea, unde, ca să poată încanta auditoriul, învățătorul lasă la o parte scopul formal, dezvoltând numai cel material în detrimentul celui formal.

Greșala aceasta, care e una dintre cele mai însemnate, numai un om de școală va putea-o observa, până când un om neorientat în ale școlii va ridica pe un asemenea învățător până la al nouălea cer. Omul de școală va ști să judece, va cunoaște metoda și procedura folosită într'o școală după ținuta elevilor și după cel dintăiu răspuns ce-l va primi dela cel din urmă elev, și nu va prefera nici când scopul material celui formal.

Știind învățătorul, că comisarul e om probat în ale școlii, om cu experiență, nu se va supăra atunci, dacă acesta făcându-i observări îi arată totodată și calea pe care trebuie să apuce, ca să iasă la liman, fiind aceasta spre ușorarea lui și fericirea generației concretezute lui. La dincoară însă, fiind comisarul un avocat, d. e., și acesta făcând observări învățătorului, cu greu îi va urma sfatul, pentru-că e convins, că dl comisar nu din experiență i-o spune, ba, fiind învățătorul observator bun, ușor va ghici din fața lui, că nu e de fel convins despre adevărul celor susținute; căci, deși poate să aibă cunoștințe teoretice, dar neavând praxă, n'ajunge nimic.

Sperăm însă că, precum pentru-ca școala să stea la nivelul mențiunii sale s'a pus în practică trimiterea de comisari consistoriali, tot astfel se va realiza și dorința generală a învățătorilor, ca la această chemare să fie denumiți îndeosebi învățători, ca cei mai competenți pentru această afacere.

Ch.

Visul Teatrului Național.

Un vis de aur am visat,
Un vis, frumos din cale-afară,
În noaptea cea furtunoasă,
În noaptea tristă și amară!

Ca Negru Vodă-odinioară
La locul lui de mănăstire,
Cu-același dor căntau Românii
Un loc de sfântă pomenire!

Și au găsit! Pe o colină,
În preajma munților Carpați,
Ca să ne fie sentinela,
Să privegheze peste frați!

Și resuna din munte 'n munte:
„Veniți cu toții să zidim
„Biserică credinței noastre
„Ș'un templu ca 'n Ierusalim!”

Și-am fost cu toții de un gând,
Stringeam denar lângă denar,
Să ne zidim o casă sfântă,
Culturii noastre un altar!

Și crește zidul, mereu crește,
Frumos lucește 'n foc de soare
Și umple lumea de lumină
De grație și de splendoare!

Preoții eată, îi sfințesc,
În frunte buni-archierei
Ce moștenitu-ni-au credința,
Virtutea marelui Andrei!

Artiștii, ca preoții artei,
Osana! strigă; preamăresc
Virtuțile, ce-a secerat
Prin veacuri neamul românesc.

În jur poporul adunat
Cu ramuri verzi și cu stâlpi,
Resună munte și câmpie
De-atâtea vesele cântări!...

Era mărș din cale-afară—
Un vis de aur am visat.
De mi-aș vedea cât mai curând
Cu ochii visul intrupat!

Cântec.

Aveam odată 'n brazdă
Un plug cu patru boi,
Și nu știam atunci
De sarcini și nevoi,
Și nu știam de rele,
Ce azi ne copleșesc,
Și 'mi face negru trailul,
Abia să mai trăiesc!

Știam atunci numai,
Să lucrul și să cânt
Și viața îmi făcea
Un raiu p'acest pământ;
Dar' cerul dintr'odată
Din greu s'a înorat,
Și cerul, ah, pe mine
Amar s'a răbunat!

Și plâng și vărs adesea
De lacrimi șiroiu,

Și des uscata-mi pâne
Cu lacrimi o înnoiu;
Mă prind flori de moarte,
Slăbesc și simt că per,
Când nu-i pe masă pâne
Ș'ai mei cu toții cer.

Am sufletul în oase
Căștigat tot în mâni
Și din stăpân ajuns-am,
Ca eu să am stăpân;
Stăpânii mei mi-ar scoate
Și mēduva din os
Și când e la răsplăt,
Îmi dau ce-i de prisos.

Durerile și chinul
La suflet mi-au pētruns
Și blastēm mereu soarta,
În care am ajuns;
Dar' par'că mi-a fost partea
De chin și de nevoi,
Ca singur să duc greul
Și jugul cel de boi!

Iosif Stanca.

Congregația comitatului Caraș-Severin.

Joi și Vineri în săptămâna trecută s'a ținut la Lugoj adunarea generală de primăvară a comitatului Caraș-Severin, având să desbată lucruri de mare însemnătate. S'a remarcat și de astădată mai ales lupta sdravănă, ce membrii români, adunați în mare număr, au purtat pentru apărarea și asigurarea drepturilor poporului român din comitat.

În doi numeri trecuți am publicat și noi câteva părți, din raportul „Drapelului” din Lugoj, despre de-cursul dezbaterilor adunării; acum încheiem, cu partea ultimă, care se referă îndeosebi la chestia dreptului limbii noastre în comitat, susținută și apărată cu multă bărbăție de vorbitorii români ai adunării.

Di Dr. Petru Corneanu insistă pe larg asupra anomaliilor, că într'un comitat per eminentiam românesc se fac toate publicațiunile privitoare la ocuparea posturilor comunale exclusiv în limba maghiară și în fol maghiare și ovreești, și reclamă, ca în sensul legii și al statutelor comunale să se redigeze aceste publicații de concurs, ca să privească comune românești, și în limba română.

La chestia gimnasiului din Lugoj, di Dr. St. Petrović zice: Trebuie să relevăm din nou o chestie de interes primordial pentru populațiunea acestui comitat; o fac aceasta cu provocare la legea pozitivă, anume la legea despre egala îndreptățire a naționalităților, carea au făcut-o Maghiarii și nu așa cum ar fi dorit-o Românii. Această lege dispune, între altele, că în ținuturile locuite de Românii statul are datoria să înființeze școli medii cu limba de propunere română. Aceasta, cum zic, e lege pozitivă, care trebuia executată. Și de fapt, cum stăm după atâta amar de vreme, după atâția zeci de ani? Pe întreg teritoriul comitatului Caraș-Severin, unul dintre cele mai mari din țară, n'avem o singură școală medie, bunăoară un gimnasiu sau o școală reală cu limba de propunere română, înființată de stat, ba nici nouă nu ni s'a permis, ca pe banii noștri să înființăm o astfel de școală. Dovadă e împrejurarea, că la cererea Caransebeșenilor, resp. Severienilor, ca din averea lor să-și poată înființa gimnasiu, ministrul de instrucție nici azi, după 20 de ani, n'a răspuns...

Gimnasiul din Lugoj l'a înființat comitatul și după zeci de ani l'a dat statului în administrație, predându-i și fondul gimnasiului comitatens.

Noi atunci am cerut, ca să fie introdusă limba română ca limbă de propunere cu atât mai virtuos, că acum aveam două titluri de drept la aceasta, dar guvernul a trecut peste cererea noastră, mărginindu-se la aceea, că catedra pentru limba și literatura română n'a sistat-o, însă și în privința catedrei a făcut schimbare, și anume schimbarea, că pe când mai înainte ascultarea cursului de limba și literatura română era cel puțin pentru studenții de naționalitate română obligatorie, acum e și pentru Românii numai facultativă având numai acei studenți români să asculte acest curs, al căror părinte o cer aceasta anume și în scris.

În astfel de împrejurări nu-i mirare, că din acest gimnasiu ies tineri români, altcum talentați și în d'altel bine instruiți, cari nici scrie nu știu cum se cade românește, ear de literatura română, care li-ar mări însufleșirea pentru națiunea lor, nici ideile n'au.

Noi, stând pe baza pretensiunilor noastre juste, am reclamat totdeauna și vom reclama și în viitor, — până când vor veni și Maghiarii la simțul de drept, de prezent pierdut, — ca pe teritoriul comitatului să se înființeze din partea statului școli medii cu limba de propunere română, de astădată însă mă restrâng la o rugare către di vice comite și di comite-suprem, să intervină la guvern, ca la gimnasiul din Lugoj să facă acele dispoziții, cari sunt de lipsă ca minimum din punct de vedere administrativ general. Cine are afaceri cu amplotații de toate categoriile, trebuie să simtă durere în inimă, când vede cum cea mai mare parte dintre oficialii, mulți altcum calificați, maltratează poporul cu întrebările, numai și numai din cauza că nu-i cunosc limba.

Propunere nu voesc să fac, pentru că nu admit nici acum, că majoritatea numerică a acestei congregații ar reprezenta interesele culturale ale acestui comitat și că ar lua un decizie favorabil, ci adresez dlui comite-suprem și dlui vice-comite rugarea să intervină la guvern și să-l capcitezze, ca la gimnasiul de stat din Lugoj:

a) să decreteze cursul de limba și literatura română de obligator pentru toți studenții, fără deosebire de naționalitate;

b) să dispună, ca la catedra pentru acest curs să se aplice profesor cu calificarea cerută de lege.

Păr. Nicolae Birescu vorbește apoi despre concubinats, cari în timpul din urmă și mai virtuos dela introducerea căsătoriei

civile s'au sporit și au luat un avânt în detrimentul vieții conjugale.

Ear la pertractările judecătorești în zile de Duminecă și sârbători, zice: A doua împrejurare e, că juzii dela oficiile judecătorești, fără considerare la ziua de Duminecă și sârbători, în pertractări particulare în fața locului sfârș pe la pământuri, și afară de oraș, pe la sate; mai toate Duminecile și sârbătorile sunt destinate pentru astfel de pertractări. Acest fapt, domnilor, taie foarte adânc în simțul religios al poporului de rînd, pentru că dacă oamenii inteligenți nu respectează sfințenia Duminecilor și a sârbătorilor, cum putem pretinde ca acei oameni fără carte să o respecteze, — tot aceasta o fac și autoritățile administrative, pretorii, subpretorii, notarii, ba chiar și chinezii. Rog ca di vice-comite să bine-voiască a atrage atențiunea d-lui ministru de justiție, ca pe calea legii să se pună capăt acestor lucruri, cari numai creștinești nu pot fi și nu sunt.

La urmă vice comitele Fialka constată, că antevorbitorii au atins atâtea chestiuni importante, încât nu este în măsură a răspunde la toate detaliat, ia la cunoștință toate observările făcute și promise, că va căuta pe calea sa să sanazeze toate miserile atinse. Totodată roagă pe toți membrii congregațiunii, cari ajung la cunoștința vreunui abus al organelor administrative ale comitatului să-l comunice direct D-sale și promise cas de cas procedarea cea mai severă.

Comitele-suprem — după ce oratorii au acceptat raportul vice-comitelui — declară acest raport primit cu unanimitate.

Deasemenea se primesc și unele din propunerile Românilor, ear' altel, neluând majoritatea de voturi, se resping.

Comitele-suprem roagă apoi congregațiunea, să procedeze încă înainte de amăzi la alegerea pretorelui pentru cercul Bozovicului și notariului la sedria orfanală. Se suspendă ședința pe cinci minute. Redeschizându-se ședința, comitele suprem declară ca aleși pe di Iuliu Bordan pretore în Bozovici și pe di Virgil Păușianu, jurist abs. notariu la sedria orfanală Români. — membri ai partidului național — s'au abținut dela această alegere.

Ședința a II-a s'a ținut Joi după amăzi, dezbătându-se mai multe afaceri. Între acestea mai importantă a fost discuția asupra cererii Românilor: de-a se tipări și în limba română raportul vice-comitetului. — Vice comitele Fialka susține, că e imposibilă tipărirea raportului său și în limba română, din cauze tehnice și de apese.

La asta di avocat C. Brediceanu a reflectat următoarele: Faceți D-voastre economie pecontul drepturilor limbei voastre ma-

ghiare, ear noi considerăm numai de demne de compătimit greutățile tei, de cheltueli accentuate de di vice-c. Drepturi, cari bravii noștri antecesori ni-eluptat, ar fi o lașitate din parte-ne a să se eludeze în așa mod perfid. Nu e li, să se facă propunere pentru respectarea limbii noastre în acest cas, ci simplu v'e somăm în numele legii și al statutului comitatens, ca să v'e împliniți datoriya și așteptăm ca să v'e împliniți, căci dela aceasta nu e iertat să v'e subtrageți prin majorizare, ci dacă ați face-o, nu vom trăcni dela nici un mijloc, ca să v'e silim la respectarea legii. — Aceste cuvinte ale vorbitorului au produs mare consternațiune la capil stăpânirii și după o pauză penibilă se ridică deputatul Lugojului, Bêla Szende și într'o cuvântare domolitoare spriginește propunerea Românilor. De asemenea fostul deputat Ioan Asboth pledează hotărât pentru respectarea limbii române, ca limbă protocolară a comitatului.

După aceasta di protopop al Lugojului, Dr. G. Popoviciu în ton calm, în fond măduvos susține cu toată puterea cuvântului propunerea Românilor. Patyánszky Constantin se alătură, ca un pururea respectător al drepturilor reprezentate prin lege ale naționalităților, la propunerea Românilor. În urma-rea acestora, comitele-suprem, care până aci susținea că e imposibilă împlinirea dorinței Românilor, enunță ca conclus, că raportul vice-comitelui are să se tipărească și în limba română.

Ședința a treia (ultima) s'a ținut Vineri înainte de amăzi. S'a dat cuvântul referenților comitetului permanent, asupra mai multor obiecte mai mărunte.

Eshauriându-se ordinea de zi, comitele suprem enunță, că numește medic primar comitatens ad honores pe di medic Dr. Iacob Major, apoi mulțumind membrilor, deciază de încheiată congregația de primăvară a comitatului.

Din România.

Alegeri parțiale.

Duminecă au avut loc alegerile parțiale al căror rezultat este:

Prahova, col. 1. Senat.
Di Dr. Cantacuzino, 110. 202 v. ale
Dnul G. Gr. Cantacuzino, cons. 11
voturi.

Gorj, colegiul 1. Deputați.
D-nul B. Stirbey junim. 205 voturi ale
D-nul Tache Ionescu, cons. 91 voturi

Covurului, col. 3. Deputați.
Di C. Dimitrescu Iași, hb. 422 v. ales
Putna, col. 1. Senat.

Di Al. A. Plagino, lib. 171 v. ales.
Di C. Cotescu, cons. 71 voturi.

POVESTEA Unei Coroane de oțel.

Scrie anume pentru țărânilme.

De

GEORGE COȘBUC.

Oastea.

(Continuare.)

8. Intrarea oștilor în București.

Fapta vitejească cea din urmă a Românilor a fost lupta dela Smârdan, într'o Miercuri, la o săptămână după Bobotează în anul 1878. După cucerirea Smârdanului, oștile noastre s'au gândit să bată Vidinul, dar în vremea aceea li-a sosit știrea, că Rușii au făcut pace cu Turcii.

Oștirile turcești au ieșit în bună pace din Vidin, ear în locul lor au intrat regimamente românești.

Așa s'a isprăvit războiul. Din Vidin au tras Turcii lui Osman cea dintâiu ghiulea asupra noastră, ear noi, priu voia întâmplării, cea din urmă ghiulea de tun asupra Vidinului am tras-o.

O parte din oștirile noastre a mai rămas de-a-lungul Dunării, prin cetățile tur-

cești, ca să fie pază. Mulțimea oștirilor însă trecuse Dunărea în Oltenia și sta acolo în grămădită.

Cu toate că se încheiasse pacea, tot mai era puțină temere, că lucrurile nu s'au potolit de tot. Așa e, când arde o casă; după ce s'a stins focul și nu se vede flacăra niciiri, mai iese încă fum din bărnele umezite de apă.

Cam pe la Rusalii, Domnitorul a plecat în Oltenia, ca să vadă cum stau oștirile cu sănătatea și cu așezarea lor în tabără.

A găsit pe voinicii noștri sănătoși. La Plevna se îmbolnăviseră mulți, de asprimile vremii și de oboseală multă, dar acum se îndreptaseră, în aerul țării lor și depărtați de neajunsuri și de griji.

Erau veseli flăcăii, cu toate că trecuse anul de mult, de când și-au părăsit casele și au plecat la perire. Le era dor de casă, mai ales dorobanșilor, cari aveau neveste și copii și și lăsaseră plugul în brazdă, și le era grijă de puținica avere pe care au lăsat-o în știrea Domnului și 'n seama nevestelor.

Lângețeau bieții oameni de dorul câmpurilor și-al satelor. Trecuse timpul plugăritului, sosise timpul sapei și al coaselor și pentru ei, plugarii, era mare chin să stea pe loc în corturile taberei, când țipa plugul

și plângea coasa ruginind pe după grindă. Încalte, anul trecut, a fost mișcare, au fost lupte, și aveau cu ce să-și petreacă vremea, pândind pe Turcii de prin redute și sărind prin șanțuri vrăjmușe cu baioneta pe pușcă. Ori-cum, decât să stai așa pe loc, dacă nu poți fi la largul tău pe lângă boi și la coasă, tot e mai bine în războiu, că-ți mai uiți de casă și apoi știi că faci ceva și pentru binele ori-cui.

După ce-a trecut pe rând prin toate locurile unde se găsea îngămădită oștirea, Domnitorul a trecut Dunărea la Vinin. Ei, după căderea Plevnei, n'a putut să plece cu oștirea către Vidin. Stase pe câmpul de luptă vr'o șase luni și s'a gândit numai la oaste, dar era nevoe de El în țară, căci El n'are numai o grijă singură, a oastei. De aceea voia acum să vadă locurile, pe unde s'au bătut vitejii săi flăcăi.

Domnitorul a cercetat cetatea și cu multă băgare de seamă s'a uitat la puter-nicele întăriri de ziduri, de șanțuri, de turnuri și la toată țâra cea de nesupus a Vidinului.

A plecat apoi la satul Smârdan și a trecut pretutindent pe unde a înaintat oștirea noastră biruind; a intrat prin redutele turcești, prin șanțurile lor — toate goale acum, și pustii — și s'a uitat pe urde au lovit tunurile, și pe unde s'a dat lupta. Ear

oficerii, cari luaseră parte la luptă, li tă măciau: pe-aici au venit Românii, pe-aici au ieșit Turcii să-i întâmpine, colo a pe cutare oficer, prin valea cea au fugit Turcii prin cealaltă s'au întors.

Satul Smârdan era pustiu rău. Se noșteau urmele crâncenei periri, ce a ierat satul. Se vedeau urmele gloanțelor părășite caselor; mai vedeai case arse. 140 cu ușile sparte și cu geamurile sfărâșate.

De la Smârdan a plecat de-a rândul Dunării pe la cetățile și redutele turcești, și Arcer, la Rahova.

A cercetat și aici dealurile pe unde s'au luptat Românii, și a pus o coroană pe mormântul viteazului maior Giurascu care căzut la Rahova.

Din Rahova Domnitorul a trecut Turnu Măgurele și s'a întors în București. Acestea s'au întâmplat, cum am spus cam pe la Rusalii.

Oștirea a mai stat sub arme, în Oltenia până la sârbătoarea Schimbării la față. Atunci, potolite fiind cu totul încercături războiului, dorobanșilor și călărașilor li s dat drumul spre vetrele lor, ear cealaltă oștire a plecat prin orașele unde ținea garnisoană. Intrarea triumfală a oastei în București s'a amânât însă până în toamnă.

Războiul din Africa de sud.

O scrisoare a corespondentului ziarului „Times” la Kronstad cu data de 28 Martie, și publicată acum, produce în acest moment o mare emoțiune în lumea politică engleză.

Autorul scrisorii caută a dovedi următoarele puncte: 1) că cea mai mare parte a armatei engleze este cu totul istovită și că ar trebui să se trimită un mare număr de trupa proaspete; 2) că atacurile bazilor în contra liniilor ferate nu se micșorează; 3) că teritoriile vaste sunt încă ocupate de detașamente bure.

Correspondentul lui Times scrie, între altele:

„Unde este arderea obicinuită a soldatului englez? De sigur, ea nu mai există la acești oameni istoviți. În ochii triștari ai carora pare că poți citi întrebarea monotonă pe care v-o puneți toți: „Când se va sfârși aceasta?” Să nu fie nimeni surprins. Eată opt-spre-zece luni de când sunt în marș. Ei au alungat pe Cronje din fața Kimberleyului, au urmărit pe Botha din Kronstad la Pretoria, au înaintat în timpul iernii până la Kommatipoort, spre a se reîntoarce apoi la Fouriesburg; ei au trecut Oranjul până la drumul de fier, au înaintat 500 de mile spre nord, s'au întors înapoi și au trecut Oranjul, au urmărit apoi în zadar pe Dewet în colonia Capului, până ce la sfârșit au pierdut socoteala și noțiunea timpului, locurilor, orelor... E surprinzător deci, dacă oamenii și oșterii sunt istoviți și că șefii lor nu cutesc să-i expune la lupte pe cari trupele proaspete le-ar primi bucură?”

„Aceasta este adevărata istorie a marșurilor amarelor decepțiuni din ultimul timp. Armata are trebuință de repaos. Dacă nu poți să-i dai, trimiteți-i oameni noi, infuzați și un sânge nou.”

Correspondentul explică apoi că planul lordului Kitchener a fost de a pacifica Africa de sud cu ajutorul coloanelor volante, și, spre a le forma, a suprimat multe garnizoane:

„Toate trupele, cari nu erau suficient mobilizate, au fost concentrate pe liniile ferate, afară de linia Tabanșu Bloemfontein-Ladybrand. Era de apărare 3000 mile de drum de fer, dintre cari 2000 erau așa de expuse, încât la fie-care podeț, a căru-

reparațiune ar fi necesitat o întârziere de douăzeci și patru de ore în trafic, se pusesse o gardă de soldați. Adică, cu minimum 25 de oameni pe milă, 75.000 oameni în total. Adăogați personalul necesar pentru apărarea orașelor principale și veți vedea că n'a mai rămas disponibilă în contra inamicului decât a treia parte din armată.”

Correspondentul constată că Dewet a fost foarte aspru urmărit, că și-a pierdut tunurile, etc.; dar adaogă:

„De altă parte s'a dovedit că burii sunt prea mobili pentru coloane cari pot duce cu ele alimente numai pentru zece zile; e dovedit de asemenea că linia trasă de englezi de la Tabanșu la Blomfontein, destul de puternică pentru a opri o armată europeană oboșită de marș, e o nimica toată pentru burii... Rezultă de aci că țara nu e pacificată. Coloanele noastre, în urmărirea unui inamic, fantomă, au contribuit la întârzierea a însuși centrelor acestuia de apărare... Și noi avem mereu în fața noastră pe Brand și pe Hertzog în sud-vest, pe Piet Fourié și pe Tonder, cu cari probabil se vor reuși Scheeper și Krulzinger la nord-vest; Dewet, Haasbrock și Theron, la nord-est. La nord același lucru: inamicul și-a deschis frontul la Ermelo înaintea generalului French, pe când Delarey rămâne posesorul liniștit al Magaliesbergului. Fără o schimbare de tactică aceasta poate dura luni de zile.”

Războiul cu cele două mici Republici sud-africane a costat până acum sume colosale pe Marea-Britanie și o va mai costa încă cine știe câtă vreme. Spesele acestui războiu și ale acțiunii din Chira au adus tesaurul englez în mare strimtoare.

Intocmind bugetul, cancelarul imperului s'a aflat în fața unui deficit de un miliard trei sute optzeci și trei de milioane șase sute douăzeci și cinci de mil de franci.

În impregiurările mici în care trăim noi românii, suma aceasta trebuie să ni se pară colosală. Ea e mare însă chiar pentru bogata și puternica Anglie, al căreia buget total e de 4 miliarde 690 milioane. Dificultă reprezintă deci mai mult de un sfert al bugetului.

De mult n'a mai fost Marea-Britanie într-o situațiune financiară așa de critică.

PETRECERI.

Mi-s'a dat prilej ca în ziua de s-tul Georgiu a. c., să iau și eu parte la concertul aranjat de corul plugarilor români din Beregsău, dirijat de dl Georgiu Subu, învățător în loc.

Un succes mai strălucit nici că se putea aștepta. În adevăr am fost surprins de precisiunea cântărilor și a tuturor r e l u r i l o r din piesa teatrală „Sărăcie lucie”; cum acei țărani plugari, îmbrăcați în sumane și cojoace au știut să pună în uimire atât pe sătenii lor, cât și pe străini. Dovadă, că conducătorul lor dl învățător Georgiu Subu e un tânăr de mari speranțe, evalueat, zelos, brav și demn de chemarea sa, care ajutat de preotul său dl Ioan Balta, a lucrat din reșputeri și în răstimp de trei luni a instruit corul, cântând atât în biserică, cât și dând un concert deplin succes, prin ce a ridicat vaza și nimbul cultural și moral al comunei Beregsău, comună mare și frumoasă în centrul Banatului.

Îți era mai mare dragul să-l ascuți! Apoi, când au început a juca jocurile naționale „Călușerul” și „Bătuta”, instruați tot de susnumitul domn învățător, cu toții, dar mai ales inteligenții și străinii, persoane marcante — s'au mirat zicând: „Nu am crezut ca Beregsăenii, țărani români, să fie în stare a face un lucru atât de frumos și plăcut.”

Niște lucruri îmbucurătoare sunt acestea pentru comuna Beregsău, cu atât mai virtuos, căci această comună de ani de zile a stat pe o treaptă culturală decăzută.

Însă acum servească aceasta și altor comune de model, ear Beregsăenii pot să se mândrească acum cu astfel de conducători, cari tind numai la înaintarea și prosperarea în cultură a comunei lor.

Ear dl învățător Georgiu Subu, diriginte al corului, fie mândru de renumele, ce și-l'a câștigat prin concertul dat și atât de bine succes.

Deasemenea și dl paroh I. Balta și toți aceia, cari i-au întins mână de ajutor.

Ax.

APELI

Cătră toate bibliotecile școlare, parohiale, „Societățile de lectură” și cătră Corpurile didactice ale gimnaziilor române din Transilvania și părțile ungurene.

Subscriați un cunoscut tuturor, cărora se cuvine a ști, — că doresc a vinde din biblioteca mea proprie pe bani gata 120 opuri clasice-literare, latinești, grecești, românești, ungurești și nemțești, pentru o sumă de 60 fl. v. a. sau 120 coroane, cărți de diferite ramuri, precum: din sfera științelor teologice, filosofice, de pedagogie, de limbă, literatură, istorie și geografie; științele naturale și matematice, a căror valoare literară se poate aprecia din registral, pe care îl pun la dispoziția celor ce reflectează, registru, din care se poate curat observa, după numărul paginilor, voluminozitatea și după titlul, valoarea conținutului sau a sugestului ce cuprind și pentru cari doresc a dobândi să am suma preste tot de 120 coroane.

Mă adresez pe această cale cătră toate bibliotecile școlare, parohiale și societățile de lectură, precum și cătră corpurile didactice ale gimnaziilor române din Transilvania și părțile ungurene, și în special cătră vrednicii conducători ai acestor instituțiuni culturale, cari însușiți de iubirea de neam al mult cercatului popor românesc și-au luat și impus sarcina asupra lor de a lua inițiativa cu nobila intențiune de a înființa și a pune basă la o bibliotecă, din caare motiv deduc că în tot anul cumpără și cărți pentru sporirea bibliotecii, și că aceste instituțiuni culturale dispun de bani destinați spre scopul acesta.

La cas, dacă se vor alege din seria acestor opuri numai cele românești și ungurești, ce sunt de interes mai deosebit pentru biblioteca D-Voastră, d. ex., o fracțiune de 30-36 volume, atunci le dau cu prețul indigestat de mine în catalogul de cărți ce l'am specificat separat.

În firma speranță așteptând rezultat dorit din partea Direcțiunilor școlare și a altor bărbați entuziasmați pentru sporirea bibliotecii, pot să zic, că v'ați cunoscut chemarea, fiind în prima linie chemați a deștepta în direcțiunea aceasta conștiința țăranelor români; ați înțeles importanța pentru colecțiunea acestor comori naționale în nobila vocațiune de a vă dedica cu însuflețire acestei cauze.

Berghin, în 30 Martie st. n. 1901.
(p. u.: Berce, via: Vingárd, Alsóféhermegeye.)

Simeon Vladu,
Inv. rom. gr. or.

Pe câmpia Băneșei se ridicase un altar, împodobit cu flori și cu arme.

Pe câmpie, cât era de mare, se vedeau numai oșteni îmbrăcați de sârbătoare. Era mare și de mult așteptată ziua, când oștirea drăgătoare a Românilor avea să intre cu sunet de trîmbițe și de chimvale în capitala Nespus de multă lume s'adunase pe grădina câmpiei, ca să fie de față la sârberea armatei.

La dreapta altarului se aflau vr' o câte-va sute de oșteni răniți în războiu, aduși ca să meargă în fruntea oștirii. Această vrednicie li-s'ar fi convenit morților noștri de pe câmpiile Bulgariei, dacă ar fi fost cu patință. Dar erau morți de un an acuma și erau departe în pământ străin.

La răniți steteau șase sergenți voinici, fiecare purtând câte un steag turcesc, smuls de flăcăii noștri pe câmpul luptelor. Ear lângă ei stetea un regiment de dorobanți, alcătuit din câte o mână de flăcăi din toate cele șasesprezece regimente de dorobanți, cari au luat parte în războiu.

Frumos amestec de Români într'acele regimente flăcăii din Oltenia cu cei din fundul Moldovei și cei de la Dâmbovița cu cei de la Prut, așa cum au intrat și în focul turcesc, amestecați după întâmplare. Erau dorobanți întregii Români, te maiul puterii noastre.

Ear alături cu dorobanții erau săpătorii oștirii, oșteni de linie, vânători și tunari.

La dreapta altarului era un regiment de călărași, alcătuit ca și al dorobanților din câte o mână de flăcăi din toate cele opt regimente de călărași, cari au cutreerat văile Bulgariei. Același amestec de oameni din toate colțurile țării.

Ear lângă călărași erau cele două regimente de roșiori, alte regimente de linie și de tunari, și un pluton de oaste de pe mare.

Era o zi senină. Câmpia părea că e plină de fulgere, atâta stălicuire și schinteiere se juca pe întinsul ei, pornită de pe strălucitorul oțel al baionetelor și al coifurilor.

Puteam să fim mândri de oștirea noastră, văzând-o așa de voinică și de frumos îmbrăcată, mai ales știind-o cât de cu vitează purtare s'a întors din locul răpunerii de cap. Mulți dintre bătrâni și dintre cei cu inimă mai aproape, mulți vor fi plâns în ziua aceea, pe câmpia Băneșei, privind oștirea noastră. De câtă primejdie ni-a mântuit-o Dumnezeu!

Ear primejdia, de care a scăpat, era aci în fața ei, dar mută și rece. Erau tunurile turcești. În jurul altarului stăteau înșirate cele patruzeci și șase de tunuri smulse de-ai noștri din mâna Turcilor: Toate îndreptate cu țevile lor omoritoare spre

oștire, așa ca'n vremea luptelor. Dar astăzi li-e gura fără glas, și biruitul nu mai are puterea să înspăimânte pe nimeni.

La amezii a sosit și Domnul Carol, călare și înconjurat de generali, și de-ai noștri și străini, ear alături Doamna Elisaveta în trăsură.

Cine a fost pe câmpie în clipele acelea, n'are să uite nici în mormânt vijelia de chiote ce au întâmpinat pe viteazul Domn. Toate muzicile regimentelor începură să cânte deodată, toți flăcăii de sub arme, ca dintr'o singură gură își chiotiră urarea lor, ear mulțimea de pe margini fremeta ca freamțul apelor mari.

Fiori răsbiră prin mulțime, și vutetul despica văzduhul până la Dumnezeu.

Apoi trei archierei începură să slujească la altar sfânta slujbă. Atunci din rândurile oștirilor au înaintat voinicește patru-zece și trei de flăcăi cu cele patru-zece și trei de steaguri ale regimentelor noastre. Ei s'au făcut o roată, având în mijoc altarul Domnului de sus și pe Domnul lor și al țării.

După sfârșirea slujbei toate steagurile au trecut unul după altul pe dinaintea Domnitorului, și fiecare flăcău pleca steagul, ear Domnul însuși punea pe steag „Crucea trecerii Dunării”, ear Doamna punea o cunună de flori. Pe trei steaguri, pe-ale regimentelor, cari se bătuseră în prăpădenia de luptă la

Smârdan, Domnitorul a pus în deosebi și alt semn de vitejie: „Steaua României”.

Apoi muzicile tăcură, și Domnitorul vorbi oștenilor. El le zise cam acestea:

„Viteji flăcăi: Țara întregă și capitala ei, împodobită cum n'a mai fost nici odată și cu tot sufletul pornită să vă răsplătească vitejia de la Grivița și Plevna, de la Rahova și de la Smârdan, vă primește astăzi ca pe voinici vrednici, că voi ați adus neater-narea țării.

„Mândriți-vă cu numele vostru de Români, și păstrați în sufletul vostru credința, că sunteți tari și buni, și nu uitați că neamul nostru întreg vă răsplătește cu iubire și vă sârbătorește fapta.

„Să țineți la steagul țării ca la lucru sfânt, așa cum ați ținut pe câmpul luptei! Știu bine, că de acum ori-când va fi nevoie de brațul vostru, veți alerga cu inima întregă și ca oșteni pe deplin. Nu uitați, că inima Mea e cu voi, și că n'am altă fericire mai mare, decât asta de astăzi, când pot să vă zic tuturor: Copii viteji, vă mulțumesc!

„Acum, cu mândrie Mă pun în capul vostru, ca să intrăm împreună în capitală, unde ne așteaptă cu neastâmpăr poporul, ca să vă mulțamească și el și să vă arate, de câtă iubire și de câtă cinste sunteți vrednici.”

(Va urma)

O întâmpinare.

Săliște, în 7/20 Aprilie 1901.

Stimate Domnule redactor!

Ca răspuns la scrisoarea publicată în „Tribuna” Nr. 61 din 31 Martie a. c. dată din Săliște și subscrișă de „binevoitorul reuniunilor” dau următoarele:

Maî nainte de tot declar că această scrisoare a fost dată cu tendință răutăcioasă, aume ca să atace reuniunea și mai ales pe subscrișul, în acestea sfinte sărbători ale învierii, ca prin aceasta să ne încrească și să disuguste pe oamenii cei cu bun simț și cinstiți față de reuniune și membrii ei.

Aproape toate cele scrise în acea epistolă sunt numai niște minciuni, sunt însă și unele adevăruri. E adevăr că reuniunea meseriașilor e cea mai veche. Sub presiul dlui Dr. I. Bercea, de pie memorie, lucrurile au mers foarte bine, toți membri însufieșiți ca nicl odată. E adevăr că în 16 ani cât a fost reșosatul al doilea președinte în viață, reuniunea a cam stat locul și nu s'a lucrat mult; dar nu a fost vina membrilor ci a conducătorului, că știut este că: Din cap să strică peștele.

E adevărât că reuniunea meseriașilor și meseriașii nu au fost nicl nu sunt spriginii de inteligență din Săliște (onoare excepțiilor); au spriginii mai mult pe străini.

E adevăr că nefiind după cum ar fi trebuit să fie spriginii reuniunea din partea inteligenței, aceasta nu are nicl o creștătură de D-ne ajută nicl nu e împodobită cu ramuri verzi; și roadele activității sale sunt cam vestede, de nu se poate mândri.

E adevăr, că dl Banciu ca președinte și dl C. Cristiu ca secretar au făcut pentru reuniune ce se poate face într'un an și jumătate, adică au închiriat un local, au făcut o mică bibliotecă, au făcut un fond al săracilor, care numără azi 93 cor. au ținut în mai multe Dumineci prelegeri și averea reuniunii s'a regulat cum s'a putut; viitorul apropiat ne va dovedi aceasta. E adevărât că dl Banciu și Cristiu au abzis și de present nu avem președinte și secretar. Pentru ce au abzis înșiși noi membri nu știm până azi secretul, motivul sau că din ce vină a noastră a membrilor ar fi abzis d-lor, atâta știm că toți membrii s'au purtat cu cea mai mare stimă față de d-lor. E adevărât că pe timpul cât a fost dl Banciu președinte vre-o 10—15 înși din inteligență se fac membrii ajutători cu taxa de 1 fl. la an, se mai însinuă și dintre meseriași ca membri vi-o 10—12 înși cari au aproape toți au repășit și au mai spriginesc reuniunea.

Nu e adevărât însă că reuniunea doarme somnul de moarte, doarme încâtva, dar vorba românului, doarme cu ochii deschiși, că membrii și văd de datoria lor, dovadă căci cum a mers de încet dar tot a mers, modestul fond al reuniunii e de aproape trei mii coroane.

Nu e adevărât că în sinul reuniunii domnesc ambițiuni personale și spirit egoist de clică.

Nu este adevărât, este o minciună sfruntată când se zice că dl Banciu a fost adus la presiul puindu-se sula în coasta reuniunii de către autoritatea civilă. Adevărul e că eu subscrișul l'am adus la presiul pe dl Banciu, eu am deschis ușile Domnilor, de am pus lucrurile la cale măcar că am fost „pribeag” cum și place „binevoitorule” din ură a mă numi. Cetește cinstitele scrisoare de laudă a dlui Banciu și subscrișă de T. Bucsan publicată în „Foaia Poporului” Nr. 33 din 1899 și te convinge de adevăr.

Nu este adevărât și este o minciună când nicl, cinstitele „binevoitor”, că am băgat zizanie între membrii reuniunii și din această cauză dl Banciu și Cristiu au demisionat; totdeauna atâta eu cât și ceilalți membri nu prin prefăcătorie ci prin fapte am spriginii reuniunea și mai ales eu „pribeagul” am dat dinarul meu la toate lucrurile noastre naționale românești bune și folositoare mai mult decât tine binevoitorule!

Să și fie rușine de atâta îndrăsneală „binevoitorule” când mă numești „pribeag”. Pribeag a fost atunci și tatăl tău când odinioară trecea granița României. Am trăit și în miserie, cinstit fiind, meșter de frunte în Râmnicul-Vilcea România un interval de aproape 8 ani de zile.

În patru ani de zile ca neguștor pe sate tot Olteanul îți va spune „binevoitorule” numai bine despre mine și că cărcima comunei din Sămbăta de Jos a fost aproape o adevărâtă școală pentru popor.

Nu băga nenorocitele zizanie și discordie între frați între aceia cari te plătim și îți dăm pâinea de toate zilele, cinsteste-

mai bine că așa care buna cuviință. Dacă însuși pocăință că ai mare lipsă de ea și nu poți de eschiderea mea din reuniune fiindcă nicl când nu și vei implini miselescul scop; când ti-l vei implini atunci îți zic eu „pribeagule” cântă-ți „Vechnica pomenire” și mângâiete că ai îngrepat-o.

Poartă și însuși hainele murdare de cari scrii, ale prefăcăriei, lingușitoriei și obrăzniciei; nu te vezi nenorocit le că de când ești ai fost numai din nași în nași nu trăind după merite ci numai din mila celor la cari ai deschis ușile și cu drept cuvânt ai fost un adevărât scaiu și lingușitor pe unde ai umblat.

Te cunoaște lumea ce peamă ești de când cu zizania și ura ce ai adus-o între cele două comune fruntașe.

Incheiu și eu deocamdată și până atunci până când nu te va mai vedea nimenea oșind dela hotel călărind pe Bădrus orbecând străzile în puterea nopții și ziua să visezi prelegeri, îți urez cinstitele „binevoitor” ca Dumnezeu să-ți lumineze capul cel mult oboșit de alcool și mai pe urmă și graiul, ca să te poți face membru activ în frumoasa noastră reuniune de cântări, spre bucuria noastră a tuturor. Răspunde la a-această scrisoare dreaptă ce voești eu pe cștoșile de care ești stăpănit nu și-le voi mai arăta că și-le știe lumea mai de mult.

La scrisoarea apărută în nrul 72 al „Tribunei” referitoare la subscrișul și reuniune voi reveni dând pe larg lămuririle de lipsă.

Nicolae Moisin, măsar și membru fondator al reuniunii meseriașilor.

Noutăți

Arad, 17 Maiu n.

Monarcul la Praga. Se telegrafează din Viena, că conform dispozițiilor luate până acum, M. Sa. Monarcul va merge pe la mijlocul lui Iunie la Praga, unde va sta mai multe zile. Va fi însoțit de prim-ministrul Körber, de ministrul de instrucțiune publică Hartel și de ministrul Rezek.

Știri personale. P. S. Sa Episcopul I. Goldiș se află de Duminecă în Budapesta, unde preșidează delegațiunea și ia parte la ședințele comitetului Fondațiunei Gojdu.

P. S. Sa se va întoarce la reședință numai peste câte-va zile.

Adresa Săcuiilor la Brașov. Adunarea generală a comitatului Brașov, ținută Mercuri, 2/15 l. c., a hotărât cu majoritate de voturi, ca peste adresa Săcuiilor din Treiscaune contra legii de naționalitate, să se treacă la ordinea zilei. S'a încins asupra ei o discuție viie și importantă. Membrii ro mâni ai congregației, după ce au apărât cu demnitate principiul egalității îndreptățirii naționale, au propus, ca adresa Săcuiilor să fie reprobată și respinsă. — Vom reveni.

Atragem atențiunea publicului nostru asupra operei monumentale: Istoria literaturii române, de dl N. Iorga, al cărei volum I apare în zilele acestea de sub tipar. Volumul cuprinde 650 pagini, format 8° mare. Doritorii de a-și câștiga această carte să se adreseze autorului, București, Str. Chimistului Nr. 6, trimițând suma de 5 fl. (10 coroane.)

Nu putem întrelăsa această ocaziune pentru a îndemna pe toți cărturarii să se grăbească a-și procura această lucrare, care pe lângă însemnătatea subiectului de care se ocupă, este întâia lucrare adevărâtă științifică pe terenul istoriei literaturii române.

Cititorii ziarului nostru au avut fericirea de a vedea mărețul plan și metoda de expunere a ilustrului savant, din introducerea cărții sale, pe care o publicăm la „partea literară”, în numărul zilnic.

Dr. Iuliu T. Mera, eminentul medic specialist dela baile din Karlsbad își va relua, cu în cepere de mâna, ocupațiunea în numita stațiune balneară. Reputațiunea amicului nostru este atât de bine stabilită, că ori-ce recomandare este atât de prisos. De mult Românii toți îl consultă cu a lor deplină încredere.

Trei suverani la Varșovia. După cum scrie „Curier Warschowski”, în timpul cel mai apropiat orașul Varșovia, capitala Poloniei-rusești, va primi pe trei oaspeți suverani. Comandantul palatului împărătesc din Varșovia, spune numita foaie, a primit ordin dela Petersburg, să aranjeze apartamentul de locuit al palatului, fiindcă anul acesta Regii Italiei, Spaniei și Serbiei vor face o vizită țarului la Petersburg și în drumul lor vor rămâne câte-va zile și la Varșovia. Lucrările de aranjare în palatul din Varșovia au început deja.

Necrolog. Anunțăm cu pără de rēu moartea învățătorului pensionat Dumitru S. Cristea, decedat după scurte suferințe, în mod repentin, Marți, în 14 Maiu nou, în etate de 60 ani, în al 35-lea an al căsătoriei. În mormântarea se face azi, Vineri, 17 Maiu n. în Ocna Sibiului.

Fie-ți memoria binecuvântată!

Codul civil. În ministerul de justiție a fost compus un proiect voluminos despre procedura judecătorească în procesele civile, care a apărut și în tipar. Fiindcă din mai multe părți s'au ridicat voci în contra unor dispozițiuni cuprinse în el, ministrul de justiție a convocat pe 21 Maiu o anchetă la Budapesta, invitând să facă parte din anchetă și pe domnul Dr. Iosif Popu, jude la Curie.

115 studenți eliminați. Din cauza demonstrațiilor anti-rusești cu ocaziunea puneri petrolii fundamentale a monumentului țarului Alexandru II., 115 studenți universitari din Sofia au fost eliminați. Intre studențiime e mare agitație. Cei eliminați au înaintat rugare la consulul sârbesc, ca să le exopereze primirea lor la universitatea din Belgrad.

Reîntoarcerea. Sarhei Behnard și Coquelin. Cei doi artiști străluciți ai Parisului și ai lumii, împreună cu întreaga trupă s'au reîntors din turneul, pe care l-au făcut în America, aducând cu dînșii aur și glorie. De când s'au făcut turneuri artistice în lume, nici unul nu a dat până astăzi succesul moral pe care l'a dat acesta.

S'au dat în total 166 reprezentații din tre cari numai „l'Aiglon”, admirabila piesă a lui Rostand, de 83 de ori în mai toate orașele mari ale Americii de-Nord. Impresariul a făcut afaceri strălucite. Ultima reprezentație, dată în beneficiul impresariului, jucată de toată trupa împreună cu Sarah Behnard și Coquelin, a adus un beneficiu net de 100.000 de franci. Sarah Bernard interviuată de ziaristii parisiensi, s'a mulțumit să spuă, că peste tot a fost admirabil, mai mult decât admirabil.

Drepturi politice femeilor. Parlamentul din Cristiania (capitala Norvegiei) a hotărât sufragiul universal pentru bărbați și a admis dreptul de vot și pentru femeile, cari năstesc dare și au un venit de cel puțin 300 coroane.

Boala Sultanului. Corespondentul din Constantinopol al ziarului „Daily Mail” are știrea din isvor sigur, că Sultanul e grav bolnav. Corespondentul adauge, că starea lui Abdul Hamid e atât de îngrijitoare, că e absolut incapabil să se mai intereseze de conducerea afacerilor statului. Persoanele din giurul Sultanului au de fapt puterea în mână. Cu toate precauțiunile luate, e peste putință să se țină mult timp ascunsă boala Sultanului, și de aceea cercurile oficiale sunt foarte îngrijite, temându-se de grave evenimente.

Moșie de vânzare. Tinșrul țeran Vasilie Cercel anunță, că are de vânzare o întregă sesiune de pământ și o casă în comuna Feregyháza (comitatul Timișului). Pământul împreună cu casa au prețul de 7000 fl (14.000 coroane) și le vinde după cum se va pute favor cu cumpărătorul. Doritorii de a cumpăra această moșie să se adreseze de-a dreptul la proprietarul ei, Vasilie Cercel, în Fönlak (comitatul Timișului).

„Musa Someșană, partea a II-a”, doine și cântece populare, este titlul unei drăgălașe broșuri noue de felurite poezioare populare, adunate și tipărite de curând de harnicul învățător Iuliu Budnariu Sădăuțanu, din districtul Năsăudului. Noua broșură s'a tipărit în tipografia „Tribunei Poporului” din Arad; are formatul octav mic, care se estinde pe 96 pagini și cuprinde bucăți în adevăr frumoase și bine alese din comoara bogată a poeziei noastre populare.

Se poate procura dela administrația „Tribunei Poporului” cu prețul de 15 cr. (30 fileri) exemplarul, trimițând încă 5 cr. (10 fileri) pentru porto postal. — Nu de rivna de câștig material a fost condus nicl colectantul, și nicl tipografia noastră editoare la tipărirea acestei broșuri, ci numai de dorința curată, de-a reda poporului în formă tipărită o parte din frumoasa și bogata lui comoară poetică.

Fără a reflecta deci la vr'un rabat la cumpărare, broșura fiind atât de ieftină, domnii preoți și învățători, dela sate și orașe, vor face un deosebit de bun serviciu poporului, procurând un număr mai mare de exemplare, pentru a le distribui, cu prețul indicat, între cărturarii din comunele lor.

Poșta Redacției.

M. G. Veneția-inf. Trimiteți și pe cel promis și vom da apoi, dacă va fi de interes public, din amândouă ceva. Infaillibilă nu zicem nicl noi că e persoana despre care scrii.

M. B. în Galați. D. Voastră scrieți numai într'una că preotul I. B. este rău, dar nu ne-ați arătat nicl o dovadă. Chiar dacă ar fi însă, pentru un preot rău nimeni să nu urască biserica, nicl să și părăsească legea.

B. George. Socodor. Istoria cu croitorul și acea față nu e lucru de pus în fol.

Poșta Administrației.

Dlul I. S. în Roșcani. Numărul ce ni-l cereți regretăm a nu-l mai ave.

ECONOMIE.

Prețurile cerealelor după bursa din

16 Maiu 1901.

Grâu,	pe Iunie 1901	Cor.	7.59—7.60
Grâu,	„ Octomvrie	„	7.66—7.67
Cucuruz,	„ Maiu	„	5.33—5.34
Cucuruz,	„ Iulie	„	5.39—5.40
Ovės,	„ Octomvrie	„	6.74—6.75
Secară,	„ Octomvrie	„	7.75—7.80
Rapiță,	„ August	„	13.45—

per 50 chilograme.

Prețurile la 16 Maiu 1901

Făina					
Nr.	0	1	2	3	
Cor.	25.—	24.—	23.—	22.40	
Nr.	4	5	6	7	8
Cor.	22—	21.—	19.60	17.20	11.40

per 100 de chilograme.

Păștăioase

Fasole:	Cor.	8.25—9.—
Mazere:	„	10.50—12.50
Lințe:	„	10.—15.—
după calitate.		
Semënța de cânepă:	„	9.25—9.75
Macul:	„	21.—24.—
Hirizică:	Cor.	5.20—5.75

per 50 de chilograme.

Unsoare de porc, Cor. 55.50 par. 50 chilogr. Slănina: Cor. 47—48

Semënțe:

Trifoiu roșu: din anul 1900 Cor. 51. 60.—
Lufernă: „ „ „ 40.—48.—
Mohor: „ „ „ 7.50—7.75

în piața din Arad.

Grâu,	cu	Cor.	6.90—7.—
Cucuruz	„	„	4.80—4.90
Secară,	„	„	6.50—6.60
Ora,	„	„	5.90—6.10
Ovės,	„	„	58.0—6.—
Semënța de mazărice	„	„	8.50—8.70
Fasole după calitate	„	„	8.90—9.40

Editor. Aurel Popovici Barcianu.
Red. respons. Ioan Russu Șirlianu.

Banca generală de asigurare mutuală. „TRANSILVANIA“

428 14—

IN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Ciomad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

FRĂȚII FLEISCHER

fabrică de mobilă de fer

Arad, Strada Furdö Nr. 10.

Recomandă fabricațiunile sale cu gust efectuite și în stare de-a sta față cu orî ce concurență, ca

paturi de fer

cu uneltele de trebuință, noptiere, lavabouri (spălători), paturi elegante pentru copii, leagăne și trăsuri pentru copii.

Primește ajustare, cu prețuri convenabile, de hoteluri, scaune de grădină, mese, chioscuri, case de caritate, internate, spitale și casarme.

Somiere (madră) de sîrmă,

se confecționează după măsură, cu prețuri avantajoase. 604 1—10

Program cu ilustrațiuni se trimite francat și gratis.

Concurs,

pentru postul de contabil la „Dunăreana“ institut de economii și credit societate pe acțiuni în Timiș-Cubin (Temes-Kubin.

Salar anual Cor. 1000 și locuință, încălzit și luminat în localul institutului.

Competenții se-și trimită recursurile instruate cu certificatele trebuincioase până la 15 Iunie 1901.

Denumirea definitivă după un an de serviciu.

T.-Cubin 15 Maiu 1901.

606 1—3

Direcțiunea.

„Nădlăcana“

institut de credit și economii, societate pe acțiuni în

NĂDLAC (Nagylak) comitatul Cienadului.

Fondată la 1897 cu un capital social de 100.000 coroane în 1000 bucăți acțiuni à 100 coroane.

Acordă: credite personale pe cambii, credite pe cambii cu acoperire ipototecară; credite pe obligațiuni cu cavenți și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear deponenții primesc după banii depuși 5% interese.

545 —12

Direcțiunea.

Crema Margareta

este cel mai sigur mijloc pentru producerea, perfecționarea și conservarea

! frumuseței !

Acest minunat preparat nevătămător, curat și fără grăsime are un efect uimitor.

În câte-va zile face să dispară alunele, petele de ficat, coșii, jupuiturile, bibițele, punctele negre (comedonele) și toate afecțiunile pielii. Netezește încreșturile și ciupiturile de versat (bubati), având efect chiar și asupra celor mai înaintați în vîrstă, carora le face pielea tîneră și frumoasă.

Dr. Mosengeil și Metzger, renumiți profesori, vindecă încreșturile de pe obraji cu ajutorul masajului. Spre acest scop Crema Margareta este cea mai potrivită. Dacă se masează zilnic fața cu Crema Margareta, dispar nu numai alunițele, petele de ficat, și alte necurățenii de piele, ci și încreșturile, ciupiturile de bubat și alte anomalii cauzate prin bătrânețe, griji, boale etc. etc.

Un perservativ în contra arștei soarelui și a vîretului.

Se poate și ziua întrebuița.

Pudra de dame Margareta 1 cor. 20 fil. 553 26—

Săpunul Margareta 70 fil.

Pasta de dinți Margareta costă 1 cor.

Regeneratorul părului, care produce culoare originală părului încărunțit, 2 cor.

Blondinisarea părului de ori-ce culoare, prin care părul primește o culoare aurie, 1 și 2 cor.

Pomada tanochinică, cel mai bun mijloc spre cultivarea și creșterea părului, 70 fil. și 1 cor.

Resucitor de mustăți Bohus de Vilagos, spre cultivarea mustăților, 50 și 70 fil.

CLEMENT FÖLDES

Arad, strada Deák Ferencz Nr. 12.

Representant general pentru România:

Domnul Moritz Pollak București, Calea Văcărești Nr. 5.

Se află de vânzare la droguerile; Bruss, Economul & Co., M. Stoinescu, I. Tetzu, I. Zanfirescu și în en gros și detal la Frații Albachary și la toate farmaciile.

Dovadă despre eficacitatea folosirii cremei Margareta e și următoarea epistolă:

D-lui Gutori Földes Kelemen, în Arad.

Folesese demult Crema-Margareta. Primește simpatia mea pentru efectul bun al acestei creme.

București

Maria Ionașcu, artistă la Teatrul Național.

Veritabil numai atunci dacă cutia poartă eticheta și marca mea de fabrică înregistrată!

Cruce dublă electro-magnetică

vindecă și inviorază sub garanție.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți migrene, neuralgie, impede-

lația neregulată a sîngelui și multor altor boale cari la tractare mornală a medicului se vindecă prin electrici-

tate. Insușirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenesc binefacătorul curent când pădeoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra imbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurdeii că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. publice asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost officios oprit fiind nefolositor, pecând aparatul meu e ingenerie cunoscut apreciat și cercetat.

Deja estinătatea cruceimele electro-magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e fl. 3. | Prețul aparatului mic e fl. 2 sau sau Cor. 6.— folosibil la morburi | Cor. 4. folosibil numai la copii și cari nu sunt mai vechi de 15 ani. | femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țară și străinătate e:

596 5—25

Albert Müller, Budapesta, V., strada Vadász 42. K. Colțul strădei Kálmán.